

fra en nærliggende Kommune paa Grund deraf kan tage Ophold ved Fabrikken, medens den samtidig har Bopæl i en anden Kommune, hvorved den kan blive til stor Byrde for denne anden Kommune — der er her nævnt Utterslev —, saa skal jeg bemærke, at jeg vilde finde det meget heldigt, om der oftere, end det hidtil er sket, blev gjort en Forandring i de kommunale Forhold, ikke alene saaledes, at Kommunerne kunne deles, hvor der er to eller tre Sogne i een Kommune, men ogsaa saaledes, at der af et enkelt Sogn kunde lægges Noget til en anden Kommune. For Exempel kunde det vistnok være baade hensigtsmæssigt og passende, især for den der boende Arbejderbefolkning, at Utterslev blev henlagt til Kjøbenhavns Kommune. Ogsaa af andre Hensyn kunde noget Saadant under Liden være rigtig. Jeg kjender f. Ex. enkelte Kommuner i Sjælland, hvor der med Hensyn til Kirkerne er et saadant Misforhold til Stede, at Beboerne paa enkelte Steder have over 2 Mil til deres egen Kirke, medens de have 2 à 3 andre Kirker beliggende nær ved dem. Jeg kan ikke se nogen Grund til at holde paa Sognebaandet og det kommunale Baand i den Henseende, og jeg skal meget henlede den høitærede Ministers Opmærksomhed paa dette Forhold, som paa saa mange Steder forårsager saa stor Vanskelighed for enkelte Beboere, medens det ingen Nytte er til for hele Kommunen. — Jeg skal indskrænke mig til disse Bemærkninger.

N. Jensen (Marhus Amts 3die Valgkreds): Jeg skal begynde med at henvende min Tak til de ærede Medlemmer, der have talt om dette Lovforslag fra de fattige Individuers Standpunkt. Det glæder mig, at af den ikke korte Række Talere, vi have hørt, har der ikke været saa faa vægtige Stemmer, der have talt fra den Side. Medens jeg ganske vist ikke mener, at det er den eneste Side, hvorfra Sagen skal ses, finder jeg dog, at det er en saa berettiget Side, at man ikke kan Andet end glæde sig, naar man atter og atter hører ærede Medlemmer udtale sig derfra. — For Øvrigt vil jeg gjøre nogle faa Bemærkninger til den Udtalelse, vi hørte i Dag fra den høitærede Minister, og jeg vil da lige som han begynde med § 12. I Gaar søgte jeg saa godt som muligt at hævde, at der ikke i Pietetsforholdet mellem Forældre og Børn laa nogen fuld Berettigelse for den Lovbestemmelse, som søges indført ved § 12. Jeg hævdede dette blandt andre Grunde af den, at Forældrene tabte deres Ret over Børnene ved en vis Alder, og jeg mente, at naar de tabte denne Ret, maatte Forpligtelsen til at forsørge ogsaa op-høre, juridisk taget, thi moralsk forstået ophører den naturligtvis ingenlunde. Derimod er der af den høitærede Minister blevet bemærket, at Samfundet endnu ikke har havt med Børnene at gjøre indtil den Tid, at det senere har endnu mindre Indflydelse paa dem end Forældrene, og at altsaa,

hvis min Argumentation var rigtig, maatte Ministerens være endnu rigtigere. Jeg tror dog ikke, at det forholder sig saaledes. Samfundet har med Individerne at gjøre lige fra deres første Tid. Gjennem Skolelovene, gennem de Bestemmelser, som gjælde for den opvoksende Slægt, har Samfundet en overordentlig Indflydelse paa, om de Unge, og navnlig de unge Fattige, faae en god og fortrinlig Opdragelse og Oplysning, eller de faae en mindre god. Altsaa har Samfundet allerede paa et meget tidligt Trin med Individerne at gjøre, og det maaske i høiere Grad, end Tilfældet er med Forældrene; thi deres Fattigdom kan gjøre, at de ikke kunne opfylde deres Forældrepligt, medens Samfundet ikke er i det Tilfælde, at Fattigdom kan være en væsentlig Hindring for, at det kan opfylde sin Pligt. Desuden, i det Dieblit, da Børnene træde ud af Forældrenes Bærgemaal, træde de ind som Medlemmer af Statssamfundet; derved faae Individerne som saadanne Pligter lige over for Samfundet, hvor af da ogsaa følger, at Samfundet maa forpligtes lige over for Individerne. Attenaars Alderen staa som Følge deraf som det Punkt, ved hvilket Barnet ophører at være Barn over for Forældrene og begynder at være Mand og Borger i Samfundet med Pligter over for dette, men ogsaa med Ret-tigheder. Dette bevæger mig til at fastholde mine Betragtninger fra i Gaar. Jeg kan ikke se rettere end, at netop i samme Dieblit, som Forholdet mellem Forældre og Børn er løst, i samme Dieblit er ogsaa Forholdet mellem Individet og Samfundet bundet, og de staa altsaa fra dette Dieblit i Forhold til hinanden. Efter den Udvikling, jeg tillod mig i Gaar, kan jeg ikke undlade ved denne Leilighed at komme til at udtale, at efter den Erfaring, jeg i saa Henseende har — og jeg har dog levet hele mit Liv mellem de Klasser af Befolkningen, hvor man har Leilighed til at gjøre Erfaringer i den omhandlede Retning — tror jeg, at de Byrder, som ved den omhandlede Lovbestemmelse ville blive væltede bort fra det offentlige Fattigvæsen, ville blive væltede over paa de mindre Formuende. Det vil i de fleste Tilfælde vise sig, at det er dem, som staa temmelig nær ved Fattigvæsenet, der oftest ville begaa den Feil at overlade Børnene deres Eiendom uden at af-tage tilstrækkelig Afstægt, og derfor lader det Manglende supplere af det offentlige Fattigvæsen. Der er altsaa ved denne Lovbestemmelse lagt en Byrde fra det offentlige Fattigvæsen over paa de mindre Formuende; at der i de andre Samfundslag kan indtræde ganske enkelte Tilfælde af en lignende Art, benægter jeg ikke; men jeg tror, at de ville blive saa enestaaende, at de baade over for det offentlige Fattigvæsen og det Refuniere ved Sagen ville være uden al Betydning og i det Hele taget bør være uden al Betydning for Lov-givningen. — Til § 18 og de dertil sig sluttende Paragrafer gjorde den ærede Minister ogsaa